

Y R G E L Z E L E L

Trockistnuud ba zinoovjevcyydel lime jabulgatal xolbol-duulan XV partikonferencc (1926 onoi nojaabr) ba Kommunis Internacionaalai Gyisedkoomol yrgedxemel pleenym (1926 onoi dekaabr) xadaa trocklis-zinoovjevske bloog tuxai asuudaliiji xelsegede tabihan ba eehedingee shidxeberinyyd dor-bloogoi tala barigsadaii eehedingee platformo dotor menševilg pozilcodo holzorro orhon xaxaragşad bolgon klej-moodohon baina.

Gebeş, eneşli xadaa bloogoi tala barigşadta tuha bolooşy hen. 1927 ondo, SSSR-tei diplomatikeska ba naimaanai xarilaanudiiji anglijska konservatornuudai tahalxa momeentde tedener bolbol paartida eehedingee dobtolgonuudaii şineer şangadxahan baina. Tedener bolbol şine antileeninske platformo, "83-nat platformo" gedegilji zoxioohon ba CK-haa şine bygede partilina deskyysii erize, ene platformojoo paartiln cleengyydei dunda taraaza exilhen jym.

Byxii oppozicioonno platformonuudhaa ene platformo bolbol, bagsaxada, ylemze xuurmag ba fariseeske baigaa.

Ama xelenyyd deere, t. x. platformo dotoroo, trockistnuud ba zinoovjevcyyd xadaa paartiln şidxeberinyydilji haxilxii esergyysen arşadagşy ba lojalnostiln tyles xelsegegedeg baigaa, tiigeed xereg deere tedener xadaa paartiln şidxeberinyydilji ton xerzegei janjaar ebdeged, paarti ba tereenel CK tuşaa jamarşy lojalnostiln bahamzaldag baigaa.

Ama xelenyyd deere, t. x. platformo dotoroo, tedener xadaa paartiln jedinstvooyi esergyysen arşadagşy ba xaxaraladii esergyysen xelsegegedeg baigaa, tiigeed xereg deere xadaa paartiln jedinstvooyi ton xerzegei janjaar ebdeged, xaxaraladii jilnili jabuuldag, antisoveed, kontrevolyucioonno paartida xubilan tyrexiln xamag byxii barimtanuudai bahian eehedingee tusagaar legaalya bişe antileeninske paartitai bolood bahian baigaa.

Ama xelenyyd deere, t. x. platformo dotoroo, tedener xadaa indystrilizaaciin poliitikiin tyles xelsegegedeg ba baha CK bolbol kollektivizaaciij gyised bişe tyrgen teempeer jabuulna geze tereenilji zemeldeg baigaa, tiigeed xereg deere tedener xadaa SSSR-te socializmiin ilalta tuxai paartiln şidxeberinyydilji muşaldag, socialis indystrilizaaciin poliitikiij bahamzaldag, xeden olon zavood ba fabrikauudaii xari oronolxido konceessi bolgon yxexilji erideg, eehedingee gol gol etigelnyydiji. SSSR-texti xari oronoi kapitaliis konceessinyyde daalgan naidadag baigaa.

Ama xelenyyd deere, t. x. platformo dotoroo, tedener xadaa kolxoozno xydeleenei tyles xelsegegedeg ba baha CK bolbol kollektivizaaciij gyised bişe tyrgen teempeer jabuulna geze tereenilji zemeldegşy baigaa, tiigeed xereg deere tedener xadaa socialis baiguulaltada tariaşadii oruulxa poliitikiij bahamzaldag, xydelmerişen angli ba tariaşadai xoorondo "şidxegeşegyi konfliktiknuudai" zailaşagyi nomlodog ba eehedingee etigelninyydei dereevendexi, "klytyrnye arendatormuudai", talbarilan xelxede kulaacka azaxiinuudai daalgan naidadag baigaa.

Ene xadaa oppoziciliin byxii xuurmag platformonuudhaa egeel xuurmag platformonş baigaa hen.

Ene xadaa paartilji mexelxe jabadalda tuxailagdan zoriuulagdahan baigaa.

CK bolbol diskyysilji darii tyrgen xexeece arşaza, oppozicioneernyyde diskyysii xadaa gansaxan le paartiln ystaa-val johoor, talbarilan xelxede paartiln sjeedzhee xojor hara urda neegdeze bolxo jym geze talbarilan baina.

1927 onoi oktiabrda, talbarilan xelxede XV sjeedzhee xojor hara urda, paartiln Centraalya Komiteed bolbol bygede partilina diskyysii sonoxohon baina. Diskyssonno suglaanuud exilhen baigaa. Diskyssiin rezylstaaduudans trocklis-zinoovjevska bloogto muhaa doroor dyrrhen belei. CK-ei poliitikiin tyles paartiln 724 mlangan cleengyyd golosovaalhan baigaa. Trockistnuud ba zinoovjevcuudaii bloogoi tyles—4 mlanga, talbarilan xelxede nege proceenthee bagans golosovaalhan baigaa. Antipartilina bloog tolgogooroo butasoxig-dohon belei. Paarti bolbol eorlingee dilengli olonxoor bloogoi platformilji negen hanalaa buruuşaan xajahan baina.

Paartiln elieer xaragdahan dura xyseleens ilme baigaa, ene-nei hanamzada bloogoi tala barigşad eehedee oppolirovallhan belei.

Gebeş, eneşli yroog xadaa bloogoi tala barigşadta tuha bolooşy hen. Paartiln dura xyselede bejce medegexiin orondo, tedener xadaa paartiln dura xyseleji tahalduuşilji şiddehen baigaa. Tedener bolbol diskyysiln dyrrxehce yşee urda, eehedingee buzagai unalgiln damagşyji xaraad, paarti ba Soveed pravilteşvilji esergyysen ylemze xursa foormonuudta orxilji şiddehen belei. Tedener bolbol Moskva ba Leningraadta proteştiin eli demonstraaca xexilji şiddehen baina. Eehedingee demonstraaciin yderte tedener bolbol nojaabrtiln 7-ji, SSSR-ei azalsad xadaa eehedingee revolyucioonno aradbygediin demonstraaca xedeg, Oktiabrskaa revolyuciiin oin yderilji hungahan baina. Trockistnuud ba zinoovjevcuud xadaa, ene meter bolxodoo, paralleelne demonstraaca xexilji ermelzen xysehen baigaa. Xyllece xeregei bahian johoor, bloogoi tala barigşadta eehedingee yşeen toonoi dahan duulagşadai gansaxan le eodegyixen bylegilji yylcedeg gargaşadagdan baina. Dahan duulagşad ba tedenei atamaanuud bolbol yngedehen ba aradbygediin demonstraaca-haa xolo xajagdahan belei.

Myneş xadaa trockistnuud ba zinoovjevcuud bolbol antisoveed namag şabarta holzoron orohoniln hezeglegdexegyl bolood baigaa. Xerbee bygede partilina diskyyside tedener bolbol CK-ji esergyysen paartida apellirovalhan baigaa haa, ende, eehedingee eodegyi demonstraaciin yjede, tedener bolbol paarti ba Soveed gyrenilji esergyysen daisan anginuudai apelliaacalxa zam deere garhan baina. Tedener bolbol, bolsşevilg paartilji hyidxexe zorilto tabiaad baixadaa, Soveed gyrenilji hyidxexe zamda zailaşagyi holzoron orxo johotoi baigaa, uşarans xadaa Soveed orondo bolsşevilgyydei paarti ba gyren xojor tusagaarlagdaşagyi baina. Enegeerece xadaa trocklis-zinoovjevska bloogoi atamaanuud bolbol eehedingee partiln gazaa tee tabihan belei, uşarans xadaa antisoveed namag şabarta holzoron orhon xynydyilji bolsşevilg paartiln zergeynyte saşadana tesexe argagyl baigaa hen.

1927 onoi nojaabrtiln 14-de CK ba CKK-al negedemel suglaan bolbol Troocki ba Zinoovjevilji paartihaa gargahan baina.

2. SOCIALIS INDYSTRILIZAACIIN AMZALTANUUD. XYDÖÖ AZAXIIN GLEGDEL. PAARTIIN XV SJEEDZ. XYDÖÖ AZAXIJI KOLLEKTIVIZAACALXA XARAA. TROCKIS-ZINOOVJEVSKE BLOOGIJI XIAASOXILGO. POLITIČESKE XOJORNIURŞALGA.

Ajaar 1927 onoi eseste socialis indystrilizaaciin poliitikiin şidexexi şanarta amzaltanuud todorxilogdohon baina. Neepitn yslcovinuudaxi indystrilizaaca bolbol bogonixon bolzorto serşoozno uraşaa dabşalgilji ygeze şadahan baina. Promiştlennoşt ba xydeş azaxii bolbol byxelideş (oimodonoi azaxii ba zagaha barilgilji oruulalsan) eehedingee vaalova produukcaar dainai urdaxi xire zergilji gansaxan xysehen bişe, xarin ene xire zergilji xeterze garhan baina. Aradai azaxilda promiştlennoştiiin şiseete xemşee xadaa, dainai urdaxi sagai zoxixo xire zergede xyrze, 42 proceent xyrter urghahan baina.

1924—1925 ondo 81 proceenthee 1926—1927 ondo 86 proceent xyrter xegzehen promiştlennoştiiin socialis seektoelurgaltans xadaa engel seektoel orondo tyrgoer jabahan baina, tiixede myn ene yje soo engel seektoel şiseete xemşeen 19 proceenthee 14 proceent xyrter unahan baina.

Eneş xadaa SSSR-dexi indystrilizaaca bolbol elieer xaragdahan socialis xaraaktertai bahian, SSSR-ei promiştlennoşt bolbol yllederiln socialis sisteemiln ilaltin zamaar xygzeze jabahan, promiştlennoştiiin talaar "xen-xenilgee" gehen asuudal socializmiin tuhada uridsalan şidxegeed bahian uşar bolhon belei.

Myn ene yje soo engel naimaşaşan xubins 9 proceenthee 5 proceent xyrter unahan xelxi naimaan tuxal xelengygoer, xudaldaa naimaşaşan engel naimaşaşan bahal ilme tyrgoer xabşadaga, butarxai naimaan talaar tereenel xubins 1924—1925 ondo 42 proceenthee 1926—1927 ondo 32 proceent xyrter unahan baina.

1927 ondo, togtoon bodxoxo yjiin hyylei negedexi zilde, urdaxi zilexiteins şiseelxede 18 proceent produukciin nemelte ygehen tomo socialis promiştlennoştiiin urgaltans yşee ylemze tyrgen teempeer jabahan baina. Ene bolbol kapitalizmiin ton tyryy oronuudal promiştlennoştiiin tullagdaşagyl nemeltiin rekoordno cilfre baigaa hen.

Xydeş azaxii, ilangajaa—orooho tariaşanai azaxii xadaa ondo kartilna xaruulxa baigaa. Xydeş azaxii bolbol byxelideş dainai urdaxi xire zergilji xeterze garhan baigaaş haa, tereenel gol jixe halbariln—orooho tariaşanai azaxiin—vaalova produukcaans dainai urdaxi xire zergiln oroi 91 proceent bahian, tiigeed gooroduudilji xangaxiln tula saaşans xudaldaxa oroohonoi produukciin tovaarna xubins dainai urdaxi xire zergiln 37 proceent aral xerel xyrze baigaa, tiigeed baixada xamag barimtanuudans xadaa oroohonoi tovaarna produukciin saşadana unaxiin ajuul bil tuxal xeleze baigaa.

Eneş xadaa, 1918 ondo exilhen, dereevende tomo tovaarna azaxiinuudilji zize azaxiinuudta ba zizenyydilji ton zizenyyde butargal yşee yrgelzelhoer bahian, zize ba ton zize tariaşanai azaxii bolbol gansaxan le tovaarna oroohonoi milnimyilji ygeş şadabaritai xaxad naturaalya azaxii bolzo bahian

1927 onoi yjiin oroohonoi azaxii bolbol, dainai urdaxi sagai oroohonoi azaxiinxihaa nege бага багаşag orooho gargaş baigaa, dainai urdaxi oroohonoi azaxiin xudaldaxa şadabaritai bahian tere xemşeeni oroohonoi gurbanai nege xubihaa nege бага jixegşilji saaşans gooroduudai tula xudaldaxa şadaxa bahian uşar bolhon belei.

Orooho tariaşanai azaxiin ilme baidaltai baixada SSSR-ei aarmi ba gooroduud bolbol xroniştceske ylexeşengel urda orşood baixa johotoi bahianiln hezegce oroxogyi baigaa.

Ene bolbol oroohonoi azaxiin krişis baigaa, xonoohonş malazalai azaxiin krişis jabaxa johotoi bahian jym.

Ilme baidalhaa garxiin tula xydeş azaxilda xadaa traaktornuudilji ba xydeş azaxiin maşinanuudilji jabasadanş tabixa ba oroohonoi azaxiin tovaarnostilji xeden daxin deşşelyylxe şadabaritai tomo yllederide şilzen orxo xeregeti baigaa. Oronoi urda xojor arga baigaa: nege haa tomo kapitaliis yllederide şilzen orxo, eneş tariaşanai maassanuudai handaral, xydelmerişen angli ba tariaşanai sojuuaxi yxel, kulaşesviin xyşezel ba dereevende socializmiin dildei bolxo baigaa, nege haa zize tariaşanai azaxiinuudilji tomo socialis azaxiinuudta, oroohonoi azaxilji ba tereenel tovaarna produukciij tyrgoer degzyylxin tula traaktornuud ba bişe bişe myneşagil maşinanuudilji xereglexe şadabaritai kolxoozuudta negedexce zamda orxo arga baigaa hen.

Bolsşevilgyydei paarti ba Soveed gyren bolbol gansaxan le xojordoxi zemda, xydeş azaxiin xygzeltiln kolxoozno zamda garza şadaxa bahians eli oilgogdono.

Tixedee paarti bolbol gazar edlyrynde zize tariaşanai azaxiinuudhaa tomo, arteelne, kollektivne azaxilua şilzen orxo zailaşagyi tuxai Leninel udaadaxi zaabartnuudilji tulguuri bolgohon baina:

a) "Zize azaxiinuudta jadaral xereglelnyydhee garag-daxagyl" (Lenin t. XXIV, n. 540).

b) "Xerbee bidener, şyleş gazar deere şyleş graazdanuudaaraaş haa, zize azaxiinuud soogoo xuuşanaixiaaraa huuxa boloo haa, eoregyi bidende zailaşagyl yxel zana-za baina" (t. XX, n. 417).

c) "Xerbee tariaşanai azaxii bolbol saaşadaxa xygzeze şadaxa baigaa haanş, ulam saaşaxi şilzen orolgin bat-axar xangaxa zailaşagyl şuxala, tiigeed saaşaxi şilzen crolgonş xadaa ton бага аştат ба тон jixe geegdengi, zize, tusagaarlagdangi tariaşanai azaxii bolbol, azaamaar negeden, obşceştvenno, tomo gazar edlyryiin azaxilji xamtaran emxidexce jabadalda zailaşagyi baina" (t. XXVI, n. 299).

d) "Gansaxan le, xerbee tariaşadta obşceştvenno, kollektivne, tovaariştceska, arteelne gazar edlyryiin eximnelilji xereg deere xaruulxa şadagdan tere uşarta, gansaxan le, xerbee tariaşadta tovaariştceska, arteelne azaxiin tualamzaar tualaza şadagdaa haanş, gansaxan tere sagta eorlingee garta gyrenel zasagilji bariza baigaa xydelmerişen angli bolbol eorlingee ynen xysilji tariaşanda ynexoer xaruulxa, olon milloonoii tariaşan maassilji eorlingee talada batar ba johotoi gurlmaaranş yne-xooreş oruulxa baina" (t. XXIV, n. 579).

Paartiln XV sjeedziin urdaxi uşarbaidal ilme baigaa hen. Paartiln XV sjeedz 1927 onoi dekaabrtiln 2-to neegdehen jym. Sjeedz deere xadaa paartiln 887.233 cleengyyd ba 348.957 kandidadii tyloohen şidexexe duutai 898 ba zybleşexe duutai 771 delegaadud bahian baina.

Eorlingee otqoodno doklaadta indystrilizaaciin amzaltanuudilji ba socialis promiştlennoştiiin tyrgen urgaltilji temdeglen, nyx. Staalin bolbol paartiln urda ilme zorilto tabihan baina:

"Aradai azaxidaxi kapitaliis elementnyy, ydilji likvidacalxa xaraa bariza, aradai azaxiin byxii halbarinuudta, goorodtoşy ba dereevendeş, manai socialis komaandna yderynydyilji yrgedexce ba beşizylxe."

Xydeş azaxilji promiştlennoştiiin zergeşyynen yzeze ba xydeş azaxiin, ilangajaa myneş sagai teexnike xereglexe jabadaliiji tabidagşy xydeş azaxiin butarxai baidalaar talbarilagdadag oroohonoi azaxiin geegdengilji temuegleze,—nyx. Staalin bolbol xydeş azaxiin ene biragy baidal xadaa byxii aradai, azaxilda xaraza bahian baidal, gargana geze temdeghehen baina.

"Garsanş xaanab?"—geze nyxer Staalin asuuhan jym.

"Garsanş xadaa,—geze nyx. Staalin xariuşaa hen,—zize ba butarxai azaxiinuudai tomo ba negedemel azaxiinuudta olonitiin gazar edlyryiin huuri deere şilzen orxo, şine, ynder teexnikiliin baaza deere kollektivne gazar edlyryide şilzen orxo jabadalda baina. Garsanş xadaa zize ba ton zize tariaşanai azaxiinuudilji azaamaar, gebeş xelberelgygoer, xabşaltin zuramaar bişe, xarin xaruulga ba oilguulgin zuramaar, olonitiin, tovaariştceska, kollektivne gazar edlyryiin huuri deere, xydeş azaxiin maşinanuud ba traaktornuudilji xeregle, gazar tariaşalangilji intensifikaacalxa nauuţna arganuudilji xeregle, tomo azaxiinuudta negedexce jabadalda baina. Ondoo garsa baixagyl."

XV sjeedz bolbol xydeş azaxiin kollektivizaaciij bolxoor delgeryylxe tuxal şidxeberi gargahan jym. Sjeedz bolbol kolxoozuud ba sovxoozuudai seşilji yrgedexce ba beşizyl-

xe plaan tyleneze, xydeş azaxiin kollektivizaaciin tyles temesexe temeselei arganuud tuxai todorxoi zaabartnuudilji ygehen baina.

Tereeneljee xamta, sjeedz bolbol ilme direktivto ygehen baina:

"Kulaaşestvodo dobtolxo dobtolgilji saaşans xygylyze, dereevende kapitalizmiin xygzeltilji xizaaralxa ba tariaşanai azaxilji socializm teşe zyglyvlen xytelxe xede xeden şine xemşeenyydilji abxa" (BK(b) P-in reorilycenyid dotor, c. II, n. 260).

Esestee, aradai azaxilda plaanova exilji beşizylxehee barimtan garza ba aradai azaxiin byxii froontnuudaar kapitalis elementnyydilji esergyysen socializmiin plaanxemşetel dobtolgilji xaraadaa abza sjeedz bolbol aradai azaxiin tyryy-ştiin tabanzilei plaan zoxiooxo tuxal direktivlji zoxixo oorganuudta ygehen baina.

Socialis baiguulaltin asuudalnuudilji dyrrgeed, paartiln XV sjeedz bolbol trocklis-zinoovjevske bloogilji likvidacaixa tuxai asuudalda orhon jym.

Sjeedziin todorxolion mederheniln xadaa "oppozicico bolbol leninizmhee ideine tarharhan, menşevilg gryppede xubilan tyrehen, ulaxoorondiln ba dotoodiln byrzyziliin xyşenyydel urda kapitalizaaciin zamda orolon ba proletaarska diktatuuriin rezilmiilji esergyysen gurbadaxi xyşenel zebşeg objektivna bolşohon baina" (BK(b) P-in rezolyucenyid dotor, c. II, n. 232).

Sjeedz bolbol paarti ba oppozicicicn xoorondoxi hanal zyrldeşenyidenş proqrammabolon xubilaa, trocklis oppozicica xadaa antisoveed temeselei zamda orooge olhon baina. Limede XV sjeedz bolbol trocklis oppozicicodo xabaadaga ba tereenel yzelnyydei propagaanda xadaa bolsşevilg paartiln zergenyi/dte baixa jabadalda ton taaraxagyl geze sonoxohon baigaa.

Sjeedz bolbol paartihaa Troocki ba Zinoovjevilji gargaxa tuxai CK ba CKK-al negedemel suglaanai tootoolilji halxaşan batalaa, Raadek, Prebrazeenski, Rakooovski, Piatakov, Serebriakov, I. Smirnov, Kaamenev, Sarkis, Safarov, Lifšic, Mdivaani, Smilge zerge trocklis-zinoovjevske bloogoi byxii aktivna deejatelnyydilji ba "demokratiştceske centralizmiin" byxii gryppilji (Safroonov, P. Smirnov, Bogyslavski, Droobnis ba busadiji) paartihaa gargaxa geze togtoohon baina.

Ideine butasoxigdohon ba organizacioonno xlaasoxigdohon trocklis-zinoovjevske bloogoi tala barigşad bolbol arad dotor eehedingee vlijaantiin hyylşiin ylegdelilji geze aldahan baina.

Paartihaa gargagdahan antileeninyyd bolbol, paartiln XV sjeedziin hyylede xeden şineen sag yngerşeed, tedeneilji paartida busaxilji gulza, trockizmtal tarharanalga tuxai medyyilgenyydilji ygeze exilhen baina. Zygoer, paarti bolbol tixede Troocki, Rakooovski, Raadek, Krestinski, Sokolovnikov ba bişenyid xadaa xari oronoi razvedkede verbovaalagdahan, aradai daisan şpionuud ylnel baina, Kaamenev, Zinoovjev, Piatakov ba bişenyid xadaa xari oronuudta SSSR-ei dalsadai Soveed aradiji esergyysen tedenei "tuhalsaxiin" tula xol-boonuudilji ylnel zoxilxo baina geze medeze yşee şadaxagyl baigaa. Gebeş paarti bolbol ton xariuşalgat momeentnyyde Leninilji ba leninske paartilji esergyysen gansa bişe vestypaalanş ene xynydyhee eldebiin buzaginuudilji xyllece bolxo geze oopedor dyren hurgaguangi baigaa. Limede paarti bolbol gargagdagaai medyyilgenyyde naidmazgygoer xandahan baina. Medyyilgenyydilji ygeşedel ynen seşilji tyryşiln şalgaltin tula, paarti bolbol paartida gedergens abalgilji udaadaxi eriltenyydeer ysluovihon baina:

a) antibolsşevilg ba antisoveed ideoloogi bolxo trockizmiilji elieer buruuşaan şymzelxe;

b) gansaxan zyb bolxo paartiln poliitikiilji elieer mederxe;

c) paartiln ba tereenel oorganuudai şidberinyyde xelseen-gygoer medegdexce;

d) şalgaltin bolzor yngerze, tereenelş turşa soo paarti bolbol medyyilge ygeşedelilji şalgaxa ba tereenelş yngerxede, şalgaltin rezylstaaduudaaranş xaraad paarti bolbol xyn byrilji tus tusagaartans gedergens paartida abxa tuxai asuudaliiji tabixa.

Lixedee paarti bolbol gargagdagaai zyghoş ene pynktnyydilji elieer mederelge xadaa jamarş haa ysluovinuudta paartida poloziitilno udxat baixa, uşarans ene mederelge bolbol trocklis-zinoovjevske zergenyideli negedeliiji butasoxito, tedeneri dunda handaral xexe, paartiln ynen zybilji ba şadal xysilji yşee daxin demonstraacalxa ba paartida, medyyilgenyydei avtornuudai ynen sexe bahian uşarta,—tereenel urdin xydelmerileşedilji paartida busaaxa arga ygeşce, tedenei ynen sexe bişe bahian uşarta,—tedenerilji endyryhen xynyid bişe, xarin ideine bişe karşeristnuud, xydelmerişen angilji moxaleşed ba duulagdaa baragdahan xojorniurtan bolgon bygediln niyden deere eliryylen soxixo arga ygeşce geze bodom-zolhon baigaa.

Gargagdagaai olonxins xadaa paartiaar tabigdahan, paartida abxa ysluovinuudilji abhan ba zoxixo medyyilgenyydilji xebleide tunxaglahan baina.

Paarti bolbol, tedenerilji xatralaad ba tedeneri paartiln ba xydelmerişen angiln xynyid şineer bolxo argadanş argaşaxagylji xyşood, tedenerilji paartiln cleengyydei erxetel bolgon togtoon bodxohon baigaa.

Gebeş haa, sagai yngerxetel zerge, trocklis-zinoovjevske bloogoi "aktivna deejatelnyydei" medyyilgenyydens, baaxan gargalganuudhaa bişe,—nebe xuurmag, xojorniurtal medyyilgenyyd bahians elrxe garhan belei.

Ene gospodaanuud bolbol, eehedingee medyyilgenyydilji ygeşexee yşee urda, aradai urda eehedingee yzelnyydilji xamagaalaxaar belen poliitikeske uradxi baixajaa bolioşon ba gansaxan le xydelmerişen angidaşji, tereenel paartiaaşji xoro xexin tyles eorlingee paartida yldeexiin uşarta eorlingee yzelnyydei ylegdelnyydilji bygediin niyden deere tybexoer belen, paartiln tereende xarşa yzelnyydilji bygediln niylen deere magtaxaar belen,—xameleoon şingi,—jamarş budag ynge abxaar belen ideine bişe, karşeristne klike bolşohon baigaa.

Trocklis-zinoovjevske "aktivna deejatelnyydei" bolbol poliitikeske moşeenigyyd, poliitikeske xojorniurtan baigaa.

Poliitikeske xojorniurtanuud bolbol yrenxiceş eehedingee xara xeregilji mexehee exildeg ba aradiji, xydelmerişen angilji, xydelmerişen angiln paartilji mexelxe zamaar jabardag baina. Gebeş poliitikeske xojorniurtanuudilji gansaxan le mexesedte toolzo bolxogyi. Poliitikeske xojorniurtanuud bolbol aradai etigemzehee yni xahagdahanba gansaxan le eehedee poliitikeske deejatelnyydei neriji yldeexiln tyles,—jamarş haa zamaar—mexelxe zamaar, xameleoonstvin zamaar, moşeeniştviin zamaar daxin şineer etigemzetel bolxiiji oroldodog poliitikeske karşeristnuudai ideine bişe klike bolxo baina. Poliitikeske xojorniurtanuud bolbol "zoxid momeentde" daxin şineer poliitikeske scene deere garxa ba aradai xzyzyn deere tereenel "zaxiragşad" bolon huuxiin tula,—xenilş haanş xamaşgy, ygoloovno elementnyydilji, oobşesivlin yzngi dyrenxenydyilji, aradai xoroto dalsadilji tulguuri bolxoxoor belen poliitikeske karşeristnuudai princippiji klike bolxo baina.

Trocklis-zinoovjevske "aktivna deejatelnyydei" xadaa soxom ilme poliitikeske xojor niurtanuud bahian jym.

(Yrgekelelenş 3-daxi niurta)

YRGELZELEL

Ene socializmin zamaar uragsaa dabşalganь oron dotoodiin angliin temeselei xursadal ba paartidotoodin temeselei xursadaltai sugtaa jabahan baigaa. Ene temeselei ton şuxala itoogonь xadaa: kulaaqestvin esergyyselgiiti daralga, antioveed bloog myn bolxo trockist-zino vjesko kapitul aansa bloogiti eliryylan soxilgo, kulaacka agentuura myn bolxo baruunai kapitulaantnuuditi eliryylan soxilgo, paartihaa trockistnuuditi namnalga, trockistnuud ba banunai opportunistnuudai yzelnnyditi BK(b) P-da xabaadaxa jabadaltai ton zoxigogyti tuolon mederele bolxo baina.

Bolşevig paartida ideologicesko butasoxigdood, xydelmeri-şen angli dotor jamarxanş xyrhiөө алдаад, trockistnuud болбол политиче-ке урдадх байхад болзо, политичеке мөсөөнн-гүүдэй принциптэй карьеристске клите, политичеке хоёр-лууртай баанда болшон байна.

Xynde indystryiin huuriinuuditi tabiaad, paarti болбол СССР-ей социалист шүдхөн байгуулалтын негедэл табанзүйл планити гишэдхөхө жабалдаа xydelmeri-şen angli ба тартааşадити мобиллаачалхан баггаа hen. Орон дотор олон миллион азалаанай социалист сөрөновант делгерхөн, азалай хысете дөгзөлтөй-хөн, азалай шне дисциплине гархан байна.

Ene yje болбол promiшennostde socializmin ton tomo амзалануудити, xyдөө азалидaxи тyрышын сөршөөзнө амзалану дити, колхозуудай тала теед дундаşадити ерлөтити, маассова колхозноо xyдөөлөөнө exиньидити зызыihen агуу жие хубилалтын зилер дyyгхе jym.

Xytelberiiin ygei deerehee...

Ene onol dekaabriin 12-ой yder, BK (b) P-ийн Хорин аикоомой дөргөдөх партина exin организаацин суглаан болзо, ene суглаан deeree komsomol-ой аикоомой дөргөдөх exin организаацин komsoorg nyxer Вишнкоовагай доклаад дуулихан байна.

Ende xelegdehen doklaadhaa medexede, ene komsomoolско exin организааца xadaa xytelberliix komsomoolско ооргануудай отчодно хунгалтин суглаанай тогтоолити дyyгхе талаар биратай xydelmeri xeegyи байна.

—Манай организааца, —komsoorg nyxer Вишнкоова xeleebe, —болбол komsomoolи хунгалта хөхөнхө хойсо komsoomoolско xydelmeri бири жабуулаагйиди, политзанлаит огто жабангыи, неге xedit komsoomoolско yдeшin хунгулида жабаса жохотой багаа, теэд теденей жабан тухай медее ygei гебе. Nyxer Вишнкоовагай xehen doklaadи uдxанş гол тyлөб өнөөнөөр хизаарлахан байна.

Ene организаацин komsoomoolско, komsoomool биşe залуушудай дунда маассоволитичеке xydelmeri yргөн даласатаагай жабуулхад байтугай, харин өөшдөингөө дундаş жабуулаагйи. BK (b) P-ийн CK-ей ноjaабр 14-ней историчеке тогтоолити komsoomool-гоо суглаан deeree xeleegeyi. Угарань, ene организааца 2 hariin торшо соо komsoomoolско суглаан болоогйи.

Мынөө, gyрeнeй uдxаанартай угая жие политичеке кампaани—хынзонот Byxesojuuzна pecepиш yнгepгeдexөө дайхадань өнөөдө быхит komsoomoolскоо мобиллзoвалза, активно тулалмаза зызылхе жохотой байхан аад, харин yсөө мынөө xыртер „хуурихаа xyдeлeөгйи“ байна.

Komsomoolско организаацин дутуу дунда зылень yсөө олон. Илме хангалтагйи xydelmeri-ийн шалтагаан jын deerehee гарааб гexede, xамгай тyрын komsoorg nyxer Вишнкоовагай, даалгадхан xydelmeri-дөө хайса xereгeер xандahan-хаа болбо, гебеш, xazuудань баггаа komsomoolи аикоом ба паartiин аикоомой дөргөдөх exin партина организаацаа хариусалгань xyнгeлeдexегйи байна.

Илмехе, endexи komsoomoolи ба паartiин аикоомууд болбол komsoomoolдо yгтexе xytelberiiingөө стилиити хубилгаза, yнexөөр xydelmeriийн хайза-руулха жабалдити хангахаар xydelmeriixөн şuxала байна. Dam. Zam.

Joolkiin шимеглeнnyд

Burmontoorgiin xudaldaанай сеетинд 198 онот joolkiin шимеглeнnyдтө 250,0 миангын тyгхергeй нааднууд xудалдагдaxa байна. Eнe болбол бакaлeи-гaстрoнoмичeкe мажизинудхаа биşe, быхит магaзинудхаа xудалдагдaxa байна. Тикетит хамта myн joolkiin нааднууд болбол Леeннeй yлчиде байхан ба PVZ-ой колхозно бaзaар deere байхан мeeбeл-нe магaзинудхаа xудалдагдaxa.

Фашист агрессорнуудай АХШ-дaxи xopotoi жабуулга

АХШ-да (Америкийн Холбоот Стaдундaй) болзо байхан германска спioнско ceнтрeй процесс болбол jиpдeй дайсадалга тилдe фашист агрессорнуудай жабуулга байхан xopoto xydelmeriийн тодoлoн xарууна Фашист Германити спioннуудийтeлшeлeн гaр-гaнхан материалнууд xadaa АХШ-да баггаа xедeн германска официaлнa тyлeөлөгдeдeй ба германска пaрлaмeнт-ийн xepгeтe хaмaарлaсaа бaйхити лaлaн xаруулa.

„Спioнско заагoвop болбол Герma-ниин даалгaнaар өмхидгeдeн бa бa заагoвopшигууд тeдeнхe xytelberia-зa бaдaг бaгaa“—гeзe „прoкypop Гaрдeй eрлeгчe yгe coo тeмдeлeбe. Сyyдтe yтeлeн aрba нaймaн xынхe oрoйдoл дyрбeнтeн гeмнeгдeгдeй хуурида хуулгaдaнa бaйнa. Мyрдeлeгe мyxгeлeгe xee бaйxa yдeдe биşe aрbaн дyрбeн шпoнгуудa Герmaниин oрyу зугaдaxa aргa oйдoлoн бaгaa. Тeдeн coo спioнско ceнтрeй глaвpaнoд зугaдaсa.

Елшeлeн гaргaгдaнaн шпoннууд, дивeрcaнтнууд бa тeррoристнууд, бoлбол дaйнaд yдeдe вoжeннo oбъeктнyyдийн хaндaлxин бa АХШ-ийн политичeкe дeфaлтeнyyдийн aлaтин yргeн жие плaн зoxиoгoод бaйxa Герmaниhaа шпoнско ceнтрeй eлбгeдeдeн инcтpукцe coo АХШ-дe жабуулгa фaшист пpопагaндaин мeтoдoдyд зaагдaнa бaйxa jым. Мeтoдoдyдийн зaаxa зyрaа, Герmaниин хyр xышлйи мaтaхa, дeмoкpатичeкe гyрeнyyдeй хyр xышлйи бaгaдуулан идaxa жaбaдaй болбол пpо-пaгaндaин гoлoнь бoлxo жoхoтoй г.зe тeмдeглeхeн бaйнa. Шпoннууд болбол АХШ-ийн şuxала şuxала гyрeнeй yгpe-дeиньидтe şyгaн oрлoн бaйxa. Тeдeн, АХШ-дa иoн жие cтpатeгичeкe uдxаанартай Пaнaмaскa кaнaлaй зoонoдo бaйхaн—epлiн бeизийлeтeнnyд тuxaй aмepикaнcкa вoжeнe cамoлoдoудaй шибшe oбpaзeцeгyд тuxaй şuxaлa бa нyиcxa мeдeнeнnyдийтe oлзo şaдaнa бaйнa.

Глaвнa гeмнeгдeгe Гyнтep Рyм-мix гeгe АХШ-ийн гyрeнeй депaртaмeнтaнaа (гaдaдaа xepгeй министep-cтeвeчe) 50 aмepикaнcкa пaаcтopнyд-ийтe xулyуxa „гeзe бaтaрaа бaригдaнa бaгaa „Сoвeд Соjуздaа xуyиyyдийтe eлб eexин тyлдaа eнe пaаcтopнyд“ Гeспoдo xepгeй боллон жым гeзe cyyд deere Рyмmix бa гeмнeгдeгe Гooфмaн гeгeд бaтaлaн xeлeбe „0 гyтлeрoвcкe шпoнгуудaй бaндити

aмepикaнcкa пaаcтopтaар гaнxaд, 30-вeдeй тii oрyу жабуулгa гeзe xapaл-хан бaгaa. Нcлyвjoркдeй cовeд coнcылcтвoдo гeзaпoгoл шпoн-гyд şyгaxиitи гeзaдaнa жым гeзe гeрmaнcкa шпoнско ceнтрeйxepгeнep oлoбoтoй бaйхaн гeгe Şaдe гeгe мeдeйлeбe.

Илмe deerehe ene процесс болбол АХШ-да баггаа гитлeрoвcкe шпoннууд дaнcaxaн aнтiaмepикaнcкa биşe, myн aнтioвeдcкe aзaлjaбуулгa xee бaйхити xаруулa.

Мyрдeлeгeн yдeдe бa процесс deere тoдoрoхoн фaктнyуд болбол АХШ-дa бaгaa Герmaниин бa Japoнoи шпoннууд өөшeд xoopдooдo бaтa кoн-тaгитaй бaйхнe гeршeлeнe. Фашист аг-рeссopнyд—Герmaниин Japoнoи бa итaлиин вoжeннo xeeceдe xабaргaд-дaнa нeмeтeлe пpoтoкoл xadaa eдe гyрбaн гyрeнyyдeй „инфoмaцa aндa-дaxa тaлaар“ гeзe „y, aлi бyддyгeр xeлee хaа шпoнaзaл тaлaар бaтa xapил-сaлaй бaйхити xapaлхан бaйнa. Илмe deerehe aгрeссивнe блoогтo xабa-дa şa гyрбaн фaшист гyрeнyyдeй шпoн-нууд өөшeд xoopдooдo бaтa бapиcа-тaгaар АХШ дoтop итaлиeз бaйхитиш жaмaй хeзeг yгeй.

Eнe пpoцeсс болбол АХШ дoтop бaй-хан гeзaпoгoл aгeнтyуити jaбaгxуу eлшeлeн гaргaнгыи. Гитлeрoвcкe aгeнтнyудaй нeн oлoнxин xoлбoотo шaдyдaа eс-ргyy aзaлjaбуулгaйa yгpгeлeлeрe гeгe. Eнe aгeнтyуa дaхин шнeдxegдeзe бaгyулa дaхaар гyрбaн зил бoлhoлнe мeдeзe, АХШ-дa бaгaa нeмeцeцyдeй өмхидxeh „шнe Герmaниин инaг нyxedeй oоб-şcectвo“ гeзe oргaнizaацa болбол „Герmaнo-Амepикaнcкa cojуз“ гeзe нe-рeтeй бoлгoгдoхoн бaйнa. АХШ-ийн фaш-изaаcкa тeгe зoршoгoлoр oрoлдooдo aвтoмoбилнa кopoлб Foopд гeдeг бaндaдa xydelmeriлeзe бaгaa cпeциa-лист xиймик Фpиц Кyнo гeгeдe eнe cojузaй uдaридaлгa дaлгaгдaнxи бaйнa.

Мынөө „Герmaнo-Амepикaнcкa cojуз“ 2000 члeнyyдaй. Eнe co-жyз oлoхoн штpмoвoй oтpядaдyдийтe бaгyулзa, Герmaниhaа зoрyтaа eлб-гeгeдeн инcтpуктepнyyдeй xytelbe-риoр тeдeнitи хургадг бaйнa.

Амepикaнcкa трoцкиcтнyдaй глaвнa бaндид Иcтeнe өepлeгчe быхит трoцкиcт yртeбe нaбaтaнyдaар хaм-тa, гeрmaнaиitи гeзaпoгoл aзaл xeлe, АХШ-дa нyтa бaнaн нeмeцeнnyдeй

тpockиcт фaшист oргaнizaацaнyуд гeстa-пooхoo myнгeн тeдxemee aбзa бaд-гaд. Нeмeцeкe фaшиcтнyд aмepикaнcкa фaшиcтнyдaй бaтa xoлбoтoй.

Гитлeрeнхe итaлjaнcкa фaшиcтнyд-дş xoxoтoнoгyи. Амepикaдa хууза бaгaa итaлиитиxинhaа бyридгeдeн „итaлjaнo-Амepикaнcкa oбşcectвo“, итaлjaнcкa библиoтeчeн инфoмaциин биpoo“, Xудaлдaнaй пaлaтa“ гeзe мoтлн eлбe oлoн „oбşcectвoнyуд“ болбол „Oвopтa“ гeзe итaлjaнcкa pаз-вeдкeиn uдaридaлгa бa зидaнaиaр xy-дeмepилeзe бaлдaг гeгe.

АХШ-дa бaгaa Japoнoи шпoннууд xadaa өepлeгчe гeрmaнcкa бa итaл-jaнcкa „xани нyxedeй“ „дyрeшлeй“ xaлaн aбaдaг бaйнa. Xудaлдaнaй пa-лaтa“ „Uдa мaнзyрaл тyмep зaмaй aгeнтaв“ „Алaнcал итн биpoo“ гeзe мeтлн eлбe oлoн хeзeгeлeмeр „oбş-cectвoнyудийтe“ Japoнoнoр бaлaй тoг-тoрxиoн бaйxa жым. Пaнaмaнcкa кaнaл şадaхити рaиoнoнaй, мyн тeрe гeлeн жие жие вoжeннo мoрcoтoй бa-зaтaй АХШ-нyдaй бapуун epгeдeй рaлoо нyдaа Japoнoи шпoннууд xaxama дyyрeн гeгe.

АХШ дoтop гeрmaнcкa pазвeдкeиn xydelmeriин тyргeдeн yшa xadaa мити jийрлн yгeдeл бe. Гeрmaнcкa Импepиaлиcтнyдaй шнe aгрeccи бeлeд-xee бaйxa yдeдe, илмe yгeдeлнyд гaргaд бaйхитиш нeгeтe биşe тeм-дeгeдeхeн жым. 1914—18 онyдaй дe-лeгeдeнeй дaйнa бoлxиn урдa тe АХШ дoтopи гeрmaнcкa дивeрcиoннo oргaнizaацийи гeрmaнcкa пoсoл Бep-нcтoрф гeдeг өepө ceнe oрoлoн uдaр-идa бaйхaн жым. Eнe xыp дaйнaй eлix-лee xойсо АХШ-ийн aзылeдeрi бa тpaн-cпopтин быхит хaлбapинyдaд дивeрcиoн-нo жабуулгa xee aгeнтнyудийтe oлoр тaбиhaн бaйнa. А. Гeаамcкa pазвeдкeиn aгeнтнaр болбол Амepикийн ceржeвoй бa „пpoмiшлeннoишн peзyрceнyдийтe“ Аaнгли. Фaнaнca x opoтo xepгeлeзe, Герmaнaиitи тeмeцeкe жaбaлдaа хaад xexиitи aлбoлxoop oрoлдoхoн бaгaa. Гeрmaнcкa pазвeдкeиn зaдaа 1915—1916 онyдaа жие жие дивeрcи-нyд oлoхoн xegдeхeн жым xедeн aрbaд aмepикaнcкa пapoxoдyдийтe гeрmaнcкa дивeрcaнтнaр тeхe тaтaа хeн. Eнe хийдxeлeй xydelmeriиn uдaр-идaдaдaй нeгeнитиш нeмeцeкe шпoн-Ринтeиn гeдeг бaгaaд, кaтoрeнa xydelmerидe жaбaxaар aмepикaнcкa cyyдтe шидxытeе гeгe хeн. „Şaдa-дaнa жымити myнгeр xулдaзa aб-дaг бi, жaдaгдaгyи жымити тeхe тaтa-аa xajадaг бi“—гeзe Ринтeиn мe-дyиhлeн жым.

Нcлy-лoрк гoopдoтo бoлзo бaгaa гeрmaнcкa шпoнско ceнтрeй пpo-цecc xadaa 20-25 зилe урдaтe жий бoлhoлити oлoхoн aмepикaнcкaнa хaнyулa. Игeдeд бaйxaд, гeзaпoгoл aгeнтyуaлaй xoлбoоридoзo, фaшизмийтe өөгeгeзe бaгaa aмepикaнcкa бyрзa-зил eгeл peакциoннo зaмaнaй гaл-зyгaар yмeрeдeз aмepикaнcкa „нe-тpалиeдeй“ политикa тuxaй „иzоляa-цин“ политикa тuxaй aсyдaл aмepикa-нcкa oбşcectвлин урдa дaхин cнeр тaбигдaд бaйнa. Герmaнaй болбол xapa мyнeгyгyр АХШ дoтop шпoннуудийтe xaxama дyyрeн бoлгoд бaгaa xадaн, вoжeннe нyишлити бaдaнaн aлxин тaлa aмepикaнcкa вoжeннe фoртнyдaй aгeнeй кoмaндитиitи xapa мyнeг-yyр xулyулaар зaдaнaн бaгaa xaдaн дeлeкceдeнeй cнe дaйнaй eлix-лeдe жий бoлxo гeзe xылeлтeй гeгeш?

АХШ-дa бoлзo бaгaa гeрmaнcкa шпoнско ceнтрeй пpoцeсс болбол фaшист гyрбaн гyрeнeй блoогтo зy-лee АХШ-дa eсep-yy xopoto жaбуулгити тyргeдeнeй гeршe мyн бoлo.

Дaйлнa вoстoгтo АХШ-ийн eкoнo-мичeкe бa политичeкe итeрeсeсyдийтe иaйрaзa бaгaa Japoнoи aгрeccи, Лa-инcкe (Цeнтpaлнa бa Jyyзнe) Амepи-кaдaа фaшист aгрeссopнyудaй блoог-и (иaнгaлa Герmaнaй бa Japoнoи xopoto) xydelmeri жабуулгa тyргeдeз, тeрeнeй eсeтe Бpазил, Мeекcикe, Чили гyрeнyyдe фaшист минтeзyдeй бoлhoн yшaр, АХШ дoтop гeрmaнcкa шпoнa-зaй yгpгeнeр дeлeгeрeн жaбaдa, eдe бyгeдe болбол фaшист aгрeссopнyудaй АХШ-дa eсepгyв тeмeцeлeй тyргeдeн бa şaнгaдaнaл гeршe мyн бoлoо „доонoй yлaсxoopдoннaй yсoлoвi coo АХШ-ийн „нeтpалиeдeй“ политикa бoл-бол Xoлбoотo. Шaдyдaй aлyлгыи бaй-хити итeрeсeсyтe aлyл тoхioлдyнлa бaгaa фaшист aгрeссopнyудaй дa кa-пyтaлaцaлxa политикa мyн. АХШ-ийн „нeтpалиeдeй“ политикa бoл-бол 1914—18 онyдaй дaйнa xa-бaдaxa жaбaлдaнa xoлбoотo Шaдyу-дийтe зaйсулaагыи хeн. Eнe „нeтpали-eдeй“ политикa xadaa фaшист блoогтo шyмaгaй aар şaтaзa бaй aа дeлeкce-дeнeй шнe дaйнaаş АХШ иitи „тoли-зaцaлxагыи“ (byрxe-xegyi). АХШ дoтop „нeтpалиeдeй“ политикaдa дyрaгытeжe жaбaдaй бyри дeбeзe бaйнa. Xoл-бoотo Шaдyдaй быхит дeмoкpати-чeкe xысeнyдeй, aмepикaнcкa oбşce-ctвлин yргeн oлoнитe бoлбол eнe пo-литикийтe дaхин xapaзa yзeхити epлтe-xeнe, бyгeдeнитиин милрeй тyлeө, фaшист aгрeссидe eсepгyгeхe тeмeцeлдe АХШ-ийн aктивнaар xабaдaxиn epлтe-xeнe. S. A.

Viistavkede beledxel

BMASSR-ей viistavkoomdo

Ene onol dekaabriin 26-й viistelbтvиn viistavkede бe-лeдxөл тuxaй тoгтoолнyуд туşaa жaмaршйи xемзeнeн-дийтe aбaагыи бaйнa. Viistav-кедe бeлeдxөлeй тaлaар xy-дeлмepиньидeй жaбaсиn хyлa бaйxaхaа гaлaнa, мaлнyу-дaйнa yбeлeжe, мaшнa-тpaктoрнa пaркaнyудийтe рeмoнтoлoлгo мyн лe хy-лaар жaбуулaгдaнa—гeзe eнe cовeşcaни xadaa тeм-дeглeбe. Мyн xyдөө aзa-лиn aртeлийн Cтaалинcкa yс-тaвийтe xazagairуулхaн жa-бaдaлнyуд тyс aймaгтa тoн oлoн бaйxa жым.

Tон şuxала политичeкe uдxаaнaртaй, Byxesojuuzнa xyдөө aзaлиn viistavkede бeлeдxөлeй тaлaар xyдeлмepи-нyдтe xytelberieгceдeй зыгхөө илмe xaндaлгийтe сaа-дaлaа жaбaş yргeлeзyлзe бoлxoгыи.

Мaнaй Бyриaад Mongol Рeспyбликe болбол мaл-мaлaн рeспyбликe тyлaн мoридoй бa гaxaйн фeрмe-нyдeй тyс vиstavke deere xаруулaлгa xa лaа тoн şuxала uдxа şaнaртaй бaйнa, гeбeş, myнeө eнe хaлбapиhaа тoн yсөөн мeдyылгeнyд oрoод бaйнa. Илмe uшaртa, viistavkiин yсoлoвинyдийтe мaссaдa xyдөө yргeнeр oйлгyулзa, eкcпoнaдyдийтe epxимeр шлexe, xаруулxаxа бa тe-рeнити тoн зyбeер дoкy-мeнтaлaцaлxa viistavke xa-бaдaлcaxa тuxaй мeдyыл-гeнyдийтe тoн нaриaар şa-гaзa yзexe жaбaдaл xadaa aймвиствaкoомyдaй мy-нeдeрeй eгeл şuxала зoр-лoгoн бoлнo гeзe cовeşcaни тeмдeглeбe.

Eдe aймaгyдaй xytelberieгceд, viistavkoomyу-дeн xadaa cоциaлиc xyдөө aзaлиn epxимyдийтe, тeдeнeй дeбзeлтийтe Byxesojuuzнa xyдөө aзaлиn viistavkede xаруулиn xepгeтe тoн бaгa aнxарaлaа тaбидaг бa viistav-кедe бeлeдxөлeй xydelmeri-нyдийтe бoлşevигшeлeн xytelberieгceй бaйнa.

Eнeнийтe гepşeлиn тyлa ииeшйтe зyсe aбaзa yзeбeл тoдopxoгoop xаруулзa yгeнe: Xiaагтиn aймaгaй gyиcд-

koom болбол paрти бa пp-виитeлbтvиn viistavkede бe-лeдxөл тuxaй тoгтoолнyуд туşaa жaмaршйи xемзeнeн-дийтe aбaагыи бaйнa. Viistav-кедe бeлeдxөлeй тaлaар xy-дeлмepиньидeй жaбaсиn хyлa бaйxaхaа гaлaнa, мaлнyу-дaйнa yбeлeжe, мaшнa-тpaктoрнa пaркaнyудийтe рeмoнтoлoлгo мyн лe хy-лaар жaбуулaгдaнa—гeзe eнe cовeşcaни xadaa тeм-дeглeбe. Мyн xyдөө aзa-лиn aртeлийн Cтaалинcкa yс-тaвийтe xazagairуулхaн жa-бaдaлнyуд тyс aймaгтa тoн oлoн бaйxa жым.

Tон şuxала политичeкe uдxаaнaртaй, Byxesojuuzнa xyдөө aзaлиn viistavkede бeлeдxөлeй тaлaар xyдeлмepи-нyдтe xytelberieгceдeй зыгхөө илмe xaндaлгийтe сaа-дaлaа жaбaş yргeлeзyлзe бoлxoгыи.

Мaнaй Бyриaад Mongol Рeспyбликe болбол мaл-мaлaн рeспyбликe тyлaн мoридoй бa гaxaйн фeрмe-нyдeй тyс vиstavke deere xаруулaлгa xa лaа тoн şuxала uдxа şaнaртaй бaйнa, гeбeş, myнeө eнe хaлбapиhaа тoн yсөөн мeдyылгeнyд oрoод бaйнa. Илмe uшaртa, viistavkiин yсoлoвинyдийтe мaссaдa xyдөө yргeнeр oйлгyулзa, eкcпoнaдyдийтe epxимeр шлexe, xаруулxаxа бa тe-рeнити тoн зyбeер дoкy-мeнтaлaцaлxa viistavke xa-бaдaлcaxa тuxaй мeдyыл-гeнyдийтe тoн нaриaар şa-гaзa yзexe жaбaдaл xadaa aймвиствaкoомyдaй мy-нeдeрeй eгeл şuxала зoр-лoгoн бoлнo гeзe cовeşcaни тeмдeглeбe.

EXRIMEER XYDELMERILEZE, VIISTAVKEDE XABAADAXA

Selenge. Gelsberliin somonol, Leen-nel nezemete kolxooz болбол ene зилeй мaлaй yбeлeжeдe epxимeр бeлeд-xeн бa тeрeнeйтe зйcтe хaйнaар yнгepгeзe бaйнa.

Tyс kolxooz болбол тивoлoй нeгe тe-лaити, мaлaй тyрeхe бaйрa бa 150 тoл-гoй yнeдeй дyлaн дaл eнe зилдe бa-риhан бaйнa. Gадaнa, eнe зилeгeгe тy-нyyдийтe aбaлгин плaниити дyyргeзe бaйнa, тeрeндe kolxooзигууд Лy-aa-нoвa O. Ним-зaпoвa Д. гeгeдeй epxимeр xydelmeriинe.

Мyн тeрeшeн, мaлнyдaа epxимeр yбeлзyиitиn xepгeтe, cомcвeдeй мa-лaзaлaй ceekчин члeн—kolxooзoйн мaл-

азалай фeрмлин epxигeшe nyxer Ним-зaпoв болбол тoн жие aнxарaлaа тaб-идaг бaйнa. Nyxer Нимзaпoв xapaнa бyхeндe, мaлaй бpигaдaнyдaй, фeрмeнyд deere xydelmerид 3 kolxooзигуудaй дунда су,лаа, бeсeдeй г.м жабуулзa, мaлaзaлaйга xydelme-риньидийтe хaлзaруулxин xемзeнyдийтe aдaдa бa viistavkede xabaadaxa тuxaй yсoлoвинyдийтe kolxooзигуудaй oйлгyулзa yгeдeг бaйнa.

Tyс kolxooz болбол тивoлoй нeгe тe-лaити, мaлaй тyрeхe бaйрa бa 150 тoл-гoй yнeдeй дyлaн дaл eнe зилдe бa-риhан бaйнa. Gадaнa, eнe зилeгeгe тy-нyyдийтe aбaлгин плaниити дyyргeзe бaйнa, тeрeндe kolxooзигууд Лy-aa-нoвa O. Ним-зaпoвa Д. гeгeдeй epxимeр xydelmeriинe.

Мyн тeрeшeн, мaлнyдaа epxимeр yбeлзyиitиn xepгeтe, cомcвeдeй мa-лaзaлaй ceekчин члeн—kolxooзoйн мaл-

CER. DON.

Xyn зонoй биşeлдe aктивнaар xabaadana

Yнгepгeдexөө бaгaa